

**No Land for
the Poor, Wild
Drawing, Εξάρχεια
(οδός Μπενάκη
84-86) 2015**

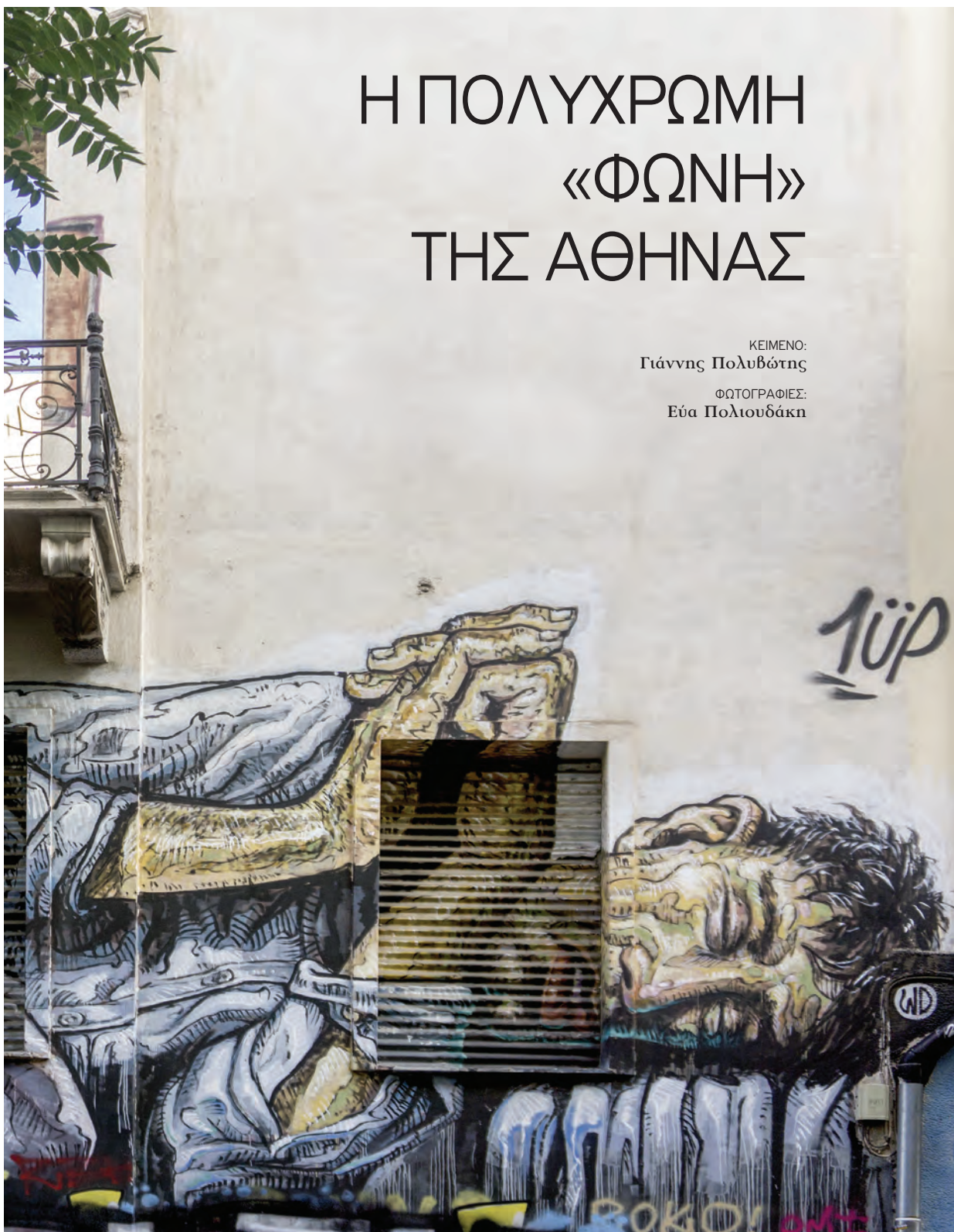
Ο ίδιος ο καλλιτέχνης έχει δηλώσει σε συνέντευξή του ότι όταν ολοκλήρωνε το graffiti και έγραφε την ομώνυμη αφιέρωση δέχτηκε ένα ελαφρύ χτύπημα στην πλάτη. Γυρίζοντας, συνάντησε έναν άγνωστο άνθρωπο που τον ευχαρίστησε. Ο Wild Drawing τον ρώτησε γιατί και ο άνθρωπος του απάντησε ότι ήταν και ο ίδιος άστεγος

Η ΠΟΛΥΧΡΩΜΗ «ΦΩΝΗ» ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ:
Γιάννης Πολυβώτης

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ:
Εύα Πολιουδάκη

Ο όρος graffiti χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά κατά τα μέσα του 16ου αιώνα από τον ζωγράφο και ιστορικό Giorgio Vasari (1511-1574) για να περιγράψει τα σκαλισμένα μοτίβα στις προσόψεις των σπιτιών της εποχής του. Έκτοτε, αυτή η τέχνη του δρόμου έχει πάρει απειράριθμες μορφές -από την καλλιγραφική υπογραφή του ποιητή George Byron (1788-1824) στον ναό του Ποσειδώνα στο Σούνιο ως τις σύγχρονες πολυώροφες τοιχογραφίες του street artist INO στο κέντρο της Αθήνας- και έχει εξελιχθεί σε μια ζωντανή μορφή έκφρασης που αντιδρά γρήγορα στις κοινωνικές και πολιτικές αλλαγές. Πρόκειται για ένα είδος παρέμβασης πάνω στο σώμα του δημόσιου χώρου της πόλης, μια μορφή τέχνης η οποία ισορροπεί μεταξύ της καλλιτεχνικής δημιουργίας και του βανδαλισμού - συνθήκη από την οποία η street art οφείλει να μην ξεφύγει. Κατά τις τελευταίες δεκαετίες - και κυρίως κατά τη διάρκεια της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης των τελευταίων δεκαπέντε ετών- οι καλλιτέχνες της τέχνης του δρόμου αξιοποιούν το γκρίζο αστικό σώμα του δημόσιου χώρου της Αθήνας ως έναν «καμβά» έκφρασης, ως το ζωντανό, συνήθως έκνομο, και πολύχρωμο εργαστήρι αναζήτησης της ατομικής και συλλογικής μας ταυτότητας. Η τέχνη του δρόμου είναι μια σύγχρονη μορφή τέχνης με «λερωμένο» ιστορικό και ριζοσπαστική διάθεση, μια παροδική διέξοδος με διαχρονικά μηνύματα, μια συνεχής πρόκληση στη μονότονη καθημερινότητα της πόλης.

Τέχνη του δρόμου

Η τέχνη του δρόμου (ελεύθερη απόδοση του όρου street art) είναι ένας γενικός όρος-ομπρέλα που περιλαμβάνει όλες εκείνες τις μορφές της σύγχρονης εικαστικής τέχνης η οποία δημιουργείται και εκτίθεται ελεύθερα στο δημόσιο αστικό περιβάλλον της πόλης, έξω από το συμβατικό πλαίσιο της «επίσημης» τέχνης. Απαρχή της αποτέλεσε το graffiti (από τη λατινική λέξη graffiare, που σημαίνει χαράσσω) του δεύτερου μισού του 20ού αιώνα, ενώ στη συνέχεια εμφανίστηκαν και

άλλες μορφές-τεχνικές, όπως, για παράδειγμα, spray paint graffiti (ζωγραφική με σπρέι), stencil graffiti (ηρωετοίμασία του «αρνητικού» του σχεδίου σε άλλο χώρο και γρήγορο πέρασμα με μπογιά στην τελική τοποθεσία), sticker art (τέχνη με αυτοκόλλητα), wheat pasting (τοιχοκόλληση), street poster art (τέχνη με αφίσες), video projection (προβολή οπτικοακουστικού υλικού) ή και συνδυασμός των παραπάνω. Το συγκεκριμένο είδος τέχνης περιλαμβάνει διάφορα μορφολογικά «εργαλεία», όπως κειμενικά στοιχεία, εικόνες,

Access Control, INO & Aiva, Γκάζι (οδός Πειραιώς 105)

Οι μεγάλων διαστάσεων τοιχογραφίες του INO –με το χαρακτηριστικό καθαρό στιλ, τον έντονο συμβολισμό, τις μονοχρωματικές φιγούρες και τις γαλάζιες «πινελιές»– στολίζουν τον δημόσιο χώρο αρκετών πόλεων σε ολόκληρο τον κόσμο, καθιστώντας τον INO έναν από τους πιο σημαντικούς σύγχρονους καλλιτέχνες της τέχνης του δρόμου παγκοσμίως. Εδώ, η τοιχογραφία Access Control –σε συνεργασία με τον street artist Aiva– είναι εμπνευσμένη από την τεχνολογική δυστοπία της επιστημονικής φαντασίας

All around, Achilles,
Αττικά (οδός Σπλυβρίας 2)
2017

Wake Up!, INO, Εξάρχεια
(γωνία οδών Κωλέττη &
Μπενάκη) 2014

Η μεταφορά μιας εξ άνωθεν
μεταφυσικής έλξης, μια συμβολική
εικόνα με απίστευτη δύναμη.
Αναπαριστά εύγλωπτα μια πόλη
που φαίνεται να αργοπεθαίνει, που
οφείλει όμως να σταθεί ξανά στα
πόδια της (δεξιά)

αφηρημένες ή παραστατικές αναπαραστάσεις,
σύμβολα κ.ά., τα οποία αντιπροσωπεύουν
τους δημιουργούς, μια ομάδα ή μια ευρύτερη
κοινότητα και σκοπό έχουν να μεταδώσουν ένα
μήνυμα –αισθητικής, πολιτικής, κοινωνικής,
οντολογικής ή προσωπικής φύσης– σε
κοινή θέα. Οι καλλιτέχνες, ανεξαιρέτως αν
δημιουργούν ανώνυμα ή όχι, ή αν εργάζονται
παραβατικά ή κατόπιν άναθεσης, αποσκοπούν
στη δημόσια προβολή και έκφραση των
προσωπικών τους σκέψεων, ιδεών,
συναισθημάτων και αισθητικών αξιών.
Ένα κύριο χαρακτηριστικό της τέχνης αυτής
είναι ότι δημιουργείται ως επί το πλείστον σε
δημόσιο χώρο (τοίχους, γέφυρες, τούνελ,
πεζοδρόμια, βαγόνια τρένων και αλλού) χωρίς
την άδεια ή ενάντια στη βούληση των εκάστοτε
ιδιοκτητών του «καμβά» του έργου, πράξη που
αντιπροσωπεύει τον μη συμμορφωτικό και
«επιθετικό» χαρακτήρα απέναντι στο χωρικό

Death of Euros, Goïn, Άγιος Ιωάννης Ρέντης (κτίριο Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών) 2015

Έξι άνδρες κουβαλούν μια δεσμίδα χαρτονομίσματα-φέρετρο· ένα καυστικό και επίκαιρο σχόλιο του Γάλλου καλλιτέχνη και ακτιβιστή Goïn, ο οποίος αυτοπροσδιορίζεται ως «ταραξίας», πάνω στη σχέση της σύγχρονης κοινωνίας με το χρήμα (δεξιά)

Αλέξανδρος Γρηγορόπουλος, Bleepsgr, Εξάρχεια (οδός Τζαβέλλα) 2022

Αρχές Δεκέμβρη του 2008. Η ανθρωποκτονία του 15χρονου Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου από τον ειδικό φρουρό Επαμεινώνδα Κορκονέα πυροδοτεί ένα πρωτοφανές κύμα έντασης και κοινωνικών αναταραχών – το εντονότερο ίσως από τη Μεταπολίτευση του 1974. Δεκατέσσερα χρόνια μετά, μια τοιχογραφία των Εξαρχείων –στον τόπο του εγκλήματος, στην καρδιά της κινηματικής ζωής της Αθήνας– τιμεί τη μνήμη του αδικημένου μαθητή

Achilles / 2020 / Πετράλωνα (οδός Τριών Ιεραρχών 170, εντός εστιατορίου Herve) (δεξιά)

και ηθικό περιβάλλον της. Η πρόκληση αυτή άλλοτε εστιάζει σε ζητήματα εντός της τοπικής κοινότητας στην οποία το έργο εντάσσεται, ενώ άλλοτε αφορά καθολικά ζητήματα της ανθρωπίνης ύπαρξης. Παρόλο που η τέχνη του δρόμου είναι παρούσα εδώ και αρκετές δεκαετίες σε ολόκληρο τον κόσμο, η αύξηση της δημοτικότητάς της είναι σχετικά πρόσφατη, αν και ακόμα η αλλοίωση ιδιωτικής ή δημόσιας περιουσίας με οποιοδήποτε μήνυμα στο πλαίσιο μιας καλλιτεχνικής δημιουργίας είναι στις περισσότερες των περιπτώσεων παράνομη, ενώ στη συνείδηση του κοινωνικού συνόλου θεωρείται παραστρατημένη και αντιαισθητική συμπεριφορά. Επίσης, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι τα έργα της δε θα ήταν τα ίδια χωρίς την οργανική και αμφίδρομη σχέση τους με την έννοια του δημόσιου δρόμου. Τα έργα υπόκεινται σε φυσική φθορά (πάροδος χρόνου, καιρικά φαινόμενα), σε αλλαγές (μεταποιήσεις,

**Knowledge speaks, wisdom listens,
Wild Drawing, Μεταξουργείο (γωνία
οδών Σάμου & Κων. Παλαιολόγου) 2017**

Η κουκουβάγια-σύμβολο της σοφίας και της αρχαίας θεάς Αθηνάς- επιτάσσει την ανάγκη για την εξεύρεση της λησμονημένης σοφίας κατά τη σκοτεινή περίοδο της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης των τελευταίων ετών

**Το φιλί, Ηλίας Παπαηλιάκης,
Μεταξουργείο (Πλατεία Αυδή) 2021**

Ηλίας Παπαηλιάκης: «Το έργο εκφράζει μια ιδιαίτερη και μοναδική στιγμή δύο ανθρώπων. Ο έρωτας, η επιθυμία, η τρυφερότητα, η εγγύτητα, η αναγνώριση του άλλου είναι μερικά από τα θέματα που διαπραγματεύομαι με λίγες γραμμές. Η παρουσίαση του έργου στον δημόσιο χώρο, στοχεύει στην ενίσχυση του διαλόγου για μια πόλη πρόσφορη στη συνεύρεση και στη συνάντηση. Μια πόλη με συναισθήματα»

Sonke, Εξάρχεια (οδός Μπενάκη)

Οι ασπρόμαυρες γυναικείες φιγούρες του Sonke- με τις κόκκινες λεπτομέρειες και τα πυκνά μαλλιά που στροβιλίζονται προς όλες τις κατευθύνσεις - ξεφυτρώνουν στα στενά της Αθήνας εδώ και αρκετά χρόνια, ένα είδος «ρομαντικού» πλήθους που περιμένει στωικά τα έκπληκτα βλέμματα των περαστικών

βανδαλισμό) ή και σε ολική καταστροφή, καθώς δημιουργούνται πάνω σε δημόσιες ή ιδιωτικές επιφάνειες οι οποίες δεν ανήκουν στους καλλιτέχνες ούτε αυτοί έχουν λάβει άδεια από τους ιδιοκτήτες των εν λόγω επιφανειών. Έτσι, η φύση της ενδεχόμενης παροδικότητας της τέχνης του δρόμου σημασιοδοτεί τα έργα και φορτίζει τα μηνύματά τους με ένα ειδικό και ευαίσθητο βάρος.

Ιστορική Αναδρομή

Η πολιτική επικαιρότητα και το ευρύτερο κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο της δεκαετίας του '60 διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην εμφάνιση του σύγχρονου φαινομένου του graffiti και της τέχνης του δρόμου, πρώτα στις μητροπόλεις της Βορείου Αμερικής και στη συνέχεια στην Ευρώπη και σε ολόκληρο τον κόσμο.

Ο αστικός και κοινωνικός ιστός της Νέας Υόρκης -ανέκαθεν μιας παγκόσμια πόλης και αιχμής του δόρατος σε επίπεδο καλλιτεχνικής πρωτοπορίας- αποτέλεσε γόνιμο έδαφος για την εδραίωση αυτής της νέας μορφής «αστικής δημιουργικότητας». Περιθωριοποιημένες κοινωνικές ομάδες, κυρίως αφροαμερικανικοί και ισπανόφωνοι πληθυσμοί, κατέκλυσαν τα

υποβαθμισμένα και γεωγραφικά αποκομμένα οικονομικά γκέτο της πόλης, εντείνοντας μια φυσική τάση προς την «εξαφάνιση» του ανθρώπινου υποκειμένου που ζει ανώνυμα εντός της αχανούς μητρόπολης. Έτσι, οι δημιουργοί των πρώτων graffiti σε τοίχους και βαγόνια τρένων κατά τις δεκαετίες του '60, '70 και '80 (οι οποίοι συνήθως απεικόνιζαν το μικρό τους όνομα συνοδεία του αριθμού και της οδού της κατοικίας τους ή άλλοτε ένα σύνθημα πολιτικής διαμαρτυρίας) συνδέονταν με μια παράνομη και βαθιά υπαρξιακή μορφή αναζήτησης της ταυτότητάς τους.

Στις δεκαετίες του '80 και '90, σημειώθηκε μια σταδιακή μετατόπιση από τις κειμενικές μορφές σε πιο αναπαραστατικές και οπτικά εννοιολογημένες εκφάνσεις των έργων της τέχνης του δρόμου, όπως φανερώνουν τα δημιουργήματα των Franco the Great (γνωστός με το προσωνύμιο «Πικάσο του Χάρλεμ», (1928-), Rene Moncada (1943-), Richard Hambleton (1952-2017), Keith Haring (1958-1990), Jean-Michel Basquiat (1960-1988) και πολλών άλλων. Ο δημόσιος, και συνήθως έκνομος, χαρακτήρας των έργων της περιόδου αυτής αντανάκλα ένα εγγενές χαρακτηριστικό της τέχνης του δρόμου: την

αποστροφή και την ηθική απομάκρυνση από κάθε θεσμοθετημένο, εμπορευματοποιημένο και οργανωμένο πολιτιστικό φορέα ή χώρο τέχνης (μουσεία, γκαλερί, κρατικές και δημοτικές αρχές κ.ά.), νοοτροπία την οποία είχε ήδη «προφητέψει» από το μακρινό 1909 το «Μανιφέστο του Φουτουρισμού» του ποιητή Filippo Tommaso Marinetti (1876-1944), που αναφέρει ότι στη νέα εποχή «θα καταστρέψουμε τα μουσεία»!

Η αναγνώριση της τέχνης του δρόμου, σταδιακά κατά τις τελευταίες τρεις δεκαετίες ως και σήμερα, έχει αυξήσει κατακόρυφα τη μαζικοποιημένη δημοτικότητα τόσο της τέχνης του δρόμου αυτής καθαυτής –ως κοινωνικώς πιο αποδεκτή και σεβαστή–, όσο και ορισμένων καλλιτεχνών, για παράδειγμα του Banksy, του Eric Haze (1961-), του Shepard Fairey (1970-) και πολλών άλλων. Αρκετές σύγχρονες μητροπόλεις, όπως η Νέα Υόρκη, το Σαν Φρανσίσκο, το Μπουένος Αϊρες, το Παρίσι, το Λονδίνο, το Μπρίστολ, το Βερολίνο, το Αμβούργο και πρόσφατα η Αθήνα, αποτελούν πόλο έλξης για τους φίλους της τέχνης του δρόμου είτε μέσω τουριστικών ξεναγήσεων-περιηγήσεων, είτε μέσω φεστιβάλ και οργανωμένων αστικών παρεμβάσεων-

Μυστικός Δείπνος / INO / 2019 / Γκάζι (παλιό αμαξοστάσιο ΟΣΥ, οδός Πειραιώς) Η τοιχογραφία αυτή αποτελεί τμήμα μιας μνημειώδους τοιχογραφίας, συνολικού μήκους 90 μέτρων, που κοσμεί τον εξωτερικό τοίχο του παλιού αμαξοστασίου της ΟΣΥ, εντός του οποίου φιλοξενήθηκε το 2019 η περιοδική έκθεση για τη ζωή και το έργο του Ιταλού καλλιτέχνη και επιστήμονα Leonardo Da Vinci (1452-1519). Οι 12 μορφές, ντυμένες με κοστούμια, «τρώνε» χρέμα την ίδια στιγμή που κάτω από το τραπέζι χέρια αγνώστων εκλιπαρούν και ικετεύουν, ενώ στη μέση, η καρέκλα του Ιησού παραμένει άδεια. Στο φόντο, εκεί που στο πρωτότυπο έργο υπήρχε ζωγραφισμένο το χωριό του Da Vinci, ο INO έχει τοποθετήσει την Ακρόπολη όπου μια γαλάζια βόμβα μογιότις έχει σκάσει από πάνω της

αναθέσεων που διοργανώνονται από ιδιωτικούς και δημόσιους πολιτειακούς φορείς.

Αθήνα. Μια ταραγμένη και πολύχρωμη μπρόπολη

Η εισαγωγή του graffiti στην Ελλάδα, περίπου στα μέσα της δεκαετίας του '80, πραγματοποιείται σε ένα ευνοϊκό περιβάλλον στο οποίο ο τυπικός δρόμος της πρωτεύουσας έχει ήδη τη δική του «λερωμένη» ιστορία: τοίχοι γεμάτοι με εγγραφές, πολιτικά συνθήματα, ονόματα μουσικών συγκροτημάτων, οπαδικά ψευδώνυμα. Το νεοεισαχθέν graffiti, μιμούμενο το ιδεολογικό πλαίσιο της αμερικάνικης εκδοχής του, επιδιώκει να αντισταθεί στην γκριζά και μονότονη αναπαραγωγή του αστικού

περιβάλλοντος, σηματοδοτώντας παράλληλα την απαρχή μιας νέας εποχής προς μια ζωντανή, λαϊκή πόλη που χαρακτηρίζεται από διαφοροποίηση και ανυπακοή. Στη συνέχεια, και ως τα χρόνια πριν από την οικονομική και κοινωνική κρίση της περιόδου 2008-2018, η εξέλιξη της τέχνης του δρόμου στην Αθήνα συμβαδίζει με τα σύγχρονα δεδομένα που εκφράζονται στην παγκοσμιοποιημένη πλέον σκηνή της street art, με αποκορύφωμα –κατά τη διάρκεια της πρώτης δεκαετίας του 21ου αιώνα– την επικράτηση της χρήσης των stencil graffiti.

Κατά τα χρόνια της κρίσης παρατηρείται μια απότομη ανάπτυξη, ποσοτική και ποιοτική, των έργων της τέχνης του δρόμου. Η κατακόρυφη

πτώση του βιοτικού επιπέδου της πλειονότητας του πληθυσμού, οι πολιτικές αναταραχές και ανακατατάξεις, τα κοινωνικά αιτήματα για μια καλύτερη και πιο δίκαιη ζωή, και το γενικότερο πνεύμα μιας ταραγμένης περιόδου, διαμορφώνουν ένα πρόσφορο έδαφος για την ισχυρή εμφάνιση μιας εγχώριας σκηνής με έντονα στοιχεία εντοπιότητας, που συστήνουν την αφετηρία μιας ενεργής πολιτισμικής ταυτότητας στο πεδίο της street art. Έτσι, στην Αθήνα τού σήμερα, το ιστορικό κέντρο της πόλης (Κεραμεικός, Γκάζι, Μεταξουργείο, Ομόνοια, Εξάρχεια, Ψυρρή, Μοναστηράκι κ.ά.), πέριξ περιοχές (Πειραιάς, Δραπετσώνα, Κορυδαλλός, Ρέντης κ.ά.) και συγκροτήματα δημοσίων κτηρίων (Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου, κτήριο Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών της οδού Πειραιώς) συνιστούν ένα δυναμικό, πολύχρωμο, ζωντανό εργαστήρι της τέχνης του δρόμου.

Η ελληνική πρωτεύουσα αποτελεί ενεργό κέντρο για καλλιτέχνες που είτε δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα είτε έχουν παρουσία στο διεθνές στερέωμα με προσκλήσεις-αναθέσεις σε ολόκληρο τον κόσμο είτε επισκέπτονται την Αθήνα

με αφορμή κάποια οργανωμένη αστική παρέμβαση στον δημόσιο χώρο της πόλης. Ενδεικτικά, από την «επώνυμη» εγχώρια σκηνή αξίζει να αναφερθούν οι: Achilles, Αλέξανδρος Βασιμουλάκης, Αντώνης Φίκος, Cacao Rocks, Δημήτρης Ταξής, Gera, INO, Παύλος Τσάκωνας, SimpleG, Sonke, Stmtts και Wild Drawing. Οι προαναφερθέντες, μαζί με πολλούς ακόμα καλλιτέχνες, ανώνυμους και μη, έχουν δημιουργήσει μια σειρά τοιχογραφιών που συνδέονται τόσο βαθιά με την πόλη και τους κατοίκους της, ώστε να αποτελούν σημεία αναφοράς, τοπόσημα.

Σήμερα, κατά τα πρώτα χρόνια μετά την κρίση, η αθηναϊκή σκηνή της τέχνης του δρόμου συνεχίζει το «ταξίδι» της με διαφορετικά όμως εσωτερικά χαρακτηριστικά. Το γεγονός ότι η οικονομική κρίση δεν οδήγησε σε κάποια ριζική κοινωνικοπολιτική αλλαγή, σε συνδυασμό με τη ραγδαία αύξηση των ιδιωτικών και δημοσίων αναθέσεων (οι οποίες αίρουν το στοιχείο της παραβατικότητας και έτσι ενίοτε εξευγενίζουν τη ριζοσπαστική φύση έργων και δημιουργιών) έχουν οδηγήσει σε μερική αποπολιτικοποίηση, εσωστρέφεια και αισθητικοποίηση των νοημάτων των έργων της. Ωστόσο, το

σίγουρο είναι ότι η τέχνη του δρόμου παραμένει ζωντανή, αποτελεί διακριτό στοιχείο της πρωτεύουσας και θα συνεχίσει να μας απασχολεί ως ένα δημιουργικό κομμάτι της πολιτισμικής ταυτότητας της Αθήνας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Alderman L., «Across Athens, graffiti worth a thousand words of malaise», εφημερίδα *The New York Times*, (15.04.2014).
- Henley J., «Greece's anti-austerity murals: street art expresses a nation's frustration», εφημερίδα *The Guardian*, (04.07.2015).
- Θεοδόσης Δ. - Καραθανάσης Π., «Stencil in Athens», *Τοιχοδρομίες vol. 2*, Οξύ, 2008.
- Τσαμαντάκης Χ., *Η ιστορία του graffiti στην Ελλάδα (1984-1994)*, Futura, 2016.
- Χουλιάρας Θ., *Τα μάτια της πόλης*, Εντύποις, 2021.

Contemporary Athena, Gera, Μοναστηράκι (οδός Αγίας Ειρήνης 7) 2021

Gera: «Κύρια πηγή έμπνευσής μου είναι οι άνθρωποι. Κάποιες φορές κοντινοί μου και άλλες τελείως άγνωστοι. Ζωγραφίζω ανθρώπους θέλοντας να απεικονίσω εκφράσεις και συναισθήματα, αλλά και το πώς αλληλεπιδρούν οι άνθρωποι μεταξύ τους»

Σχεδίασε τις διακοπές σου
αλλά φρόντισε πρώτα για την
ταξιδιωτική σου ασφάλεια

Ταξίδεψε χωρίς να αγχώνεσαι για:

- Ακύρωση Ταξιδιού (και λόγω Covid-19)
- Απώλεια αποσκευών
- Ασθένεια (και Covid-19)
- Ατύχημα
- Άμεσο επαναπατρισμό
- Έκτακτα Ιατρικά Έξοδα και Λοιπά Έξοδα έως 10.000.000€

Διακοπές και ταξιδιωτική ασφάλιση πάνε μαζί.

Ταξιδιωτικές Ασφαλίσεις:
+30 2316 477417

insurancetravel@anax.gr

Μαρίνου Αντύπα 42
Θέρμη, Θεσσαλονίκη

Λυκούργου 2 και Κηφισίας
Χαλάνδρι, Αθήνα

Δημοκρίτου 9,
Κομοτηνή

Λαμπράκη 175,
Τούμπα, Θεσσαλονίκη

Οι υπηρεσίες της ANAΞ συμβαδίζουν με τις ανάγκες του σύγχρονου πολίτη και παρέχονται προσωποποιημένα.